Київський національний університет театру, кіно і телебачення
імені І. К. Карпенка-Карого

Факультет театрального мистецтва

Кафедра **Кафедра мистецтва театру ляльок**
(назва кафедри)

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор з науково-педагогічної та
навчальної роботи
_____ Інга Чхатарашвілі-Петраш
« 08 » 09 2025 рік

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ТРЕНІНГ З ТЕАТРУ ОБ'ЄКТІВ
(назва навчальної дисципліни)

рівень освіти вищої
(перший (бакалаврський), другий (магістерський), третій (освітньо-науковий, освітньо-творчий))

другий (магістерський)

спеціальність В6 Перформативні мистецтва

спеціалізація В6.01 Сценічне мистецтво
(шифр і назва спеціальності)

освітня програма «Мистецтво театру ляльок»
(назва освітньої програми)

Київ – 2025

Розробники: Лук'яненко Катерина доктор мистецтва. старший викладач кафедри мистецтва театру ляльок

Викладачі: Лук'яненко Катерина доктор мистецтва. старший викладач кафедри мистецтва театру ляльок

РПНД розглянуто і затверджено на засіданні кафедри

Мистецтва театру ляльок. факультет театрального мистецтва
(назва кафедри. факультету / інституту)

Протокол від 05.09.2025 № 12

Завідувач кафедри _____ (Сільченко Т. І.)
(підпис)

РПНД погоджено з гарантом освітньо-професійної програми
«Мистецтво театру ляльок»

Доцент. народний артист України _____ (Попов Л.П.)
(підпис)

Протокол від 05.09.2025 № 12

Пролонговано:

на 20__/20___н.р..
Завідувач кафедри _____(_____). протокол від ___.___.20__ №___
(підпис) (ІП)

на 20__/20___н.р..
Завідувач кафедри _____(_____). протокол від ___.___.20__ №___
(підпис) (ІП)

на 20__/20___н.р..
Завідувач кафедри _____(_____). протокол від ___.___.20__ №___
(підпис) (ІП)

на 20__/20___н.р..
Завідувач кафедри _____(_____). протокол від ___.___.20__ №___
(підпис) (ІП)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Форма навчання
	денна
Характеристика навчальної дисципліни	*Вибіркова*
Курс	**1**
Семестр	**II**
Кількість кредитів	6
Загальний обсяг годин	180
Розподіл годин за видами аудиторних занять та самостійної роботи	Практичні
	48
	Самостійна робота
	132
Вид підсумкового контролю	залік

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета дисципліни – розвинути у здобувача здатність працювати з об'єктом як носієм змісту, образу й драматургії: досліджувати предмет як сценічного партнера, створювати з нього персонажа і сценічну дію – у стоп-моушн анімації, в етюді з актором і в колективній композиції – та вибудовувати авторське сценічне висловлювання засобами театру об'єктів.

Завдання дисципліни:

1. Аналізувати естетичні принципи театру об'єктів у контексті сучасного перформативного мистецтва і співвідносити їх із власною практикою;
2. Досліджувати об'єкт як матеріал сценічної дії: його матеріальність, фактуру, звук, вагу, рух і символічний потенціал;
3. Проєктувати й реалізовувати коротку стоп-моушн історію з предметів – від драматургічного задуму і розкадрування до покадрової зйомки й монтажу;
4. Створювати персонажа з набору предметів і обґрунтовувати рішення його «обличчя», центру уваги й осі руху;
5. Вибудовувати партнерську взаємодію актора з об'єктною лялькою, керуючи балансом між присутністю виконавця і виразністю ляльки;
6. Розробляти звукову партитуру з предметів і використовувати ритм, паузу й тишу як засоби сценічної дії;
7. Створювати в імпровізації колективні композиції з об'єктами, беручи відповідальність за власну партію і партнерську взаємодію в спільній дії;
8. Критично оцінювати власні й чужі роботи театру об'єктів за записом і в колективній рефлексії.

Передумови для вивчення дисципліни:

Дисципліна спирається на знання й уміння з майстерності актора театру ляльок, сценографії та історії театру ляльок першого (бакалаврського) рівня вищої освіти. Вона вивчається в II семестрі паралельно з обов'язковими дисциплінами «Виконавська майстерність мистецтва театру ляльок» і «Робота над створенням авторського мистецького проєкту»: навички роботи з предметом як сценічним партнером і персонажем стають для них додатковим виражальним засобом.

Межа з вибірковою дисципліною «Тренінг з фізичного театру» (ІІІ семестр) проходить за об’єктом оцінювання. Тут оцінюється створення персонажа з предмета і гра з ним як зі сценічним партнером – у кадрі, в етюді з актором і в колективній композиції; у фізичному театрі предмет досліджується як продовження тіла і тригер, а оцінюється тілесна дія виконавця. Стоп-моушн фільм, етюди, композиції й письмові роботи, створені в межах дисципліни, не зараховуються як результати інших освітніх компонентів, а роботи, створені для інших компонентів, – як роботи цієї дисципліни: одна подія чи документ – лише в одному освітньому компоненті.

Очікувані результати навчання (ПРН) за дисципліною:

ПР02. Мати теоретичні та практичні знання у сфері мистецтва театру ляльок, розуміти та використовувати його специфічні особливості.

ПР05. Виявляти здатність до генерування нових ідей.

ПР07. Вміти застосовувати й удосконалювати навички міжособистісної взаємодії.

ПР08. Володіти виконавськими вміннями й навичками професії, елементами внутрішньої і зовнішньої техніки виконавця (актора, режисера, сценографа) в театрі ляльок.

ПР09. Оперувати специфічною системою виражальних засобів (пластично-зображальними, звуковими, акторсько-виконавськими, композиційно-просторовими, сценарно-драматургічними, режисерсько-постановчими) у самостійному створенні та виробництві сценічного твору.

ПР10. Обирати художні засоби, необхідні для відтворення креативного задуму під час реалізації сценічного твору (проєкту).

ПР14. Вміти орієнтуватися у напрямках та концепціях сучасного художнього життя, у розвитку перформативного мистецтва, осмислювати тенденції сучасних культурно-мистецьких процесів.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви тем	Розподіл годин між видами робіт (денна форма)		
	усього	практичні	сам. робота
2 курс, 3 семестр			
Тема 1. Вступ до театру об’єктів і стоп-моушн анімації.	18	4	14
Тема 2. Основи створення стоп-моушн анімації. Принцип покадрової зйомки.	18	4	14
Тема 3. Драматургія стоп-моушн історії.	18	4	14
Тема 4. Зйомка серії фотографій, взаємодія предметів у кадрі. Монтаж і перегляд робіт.	18	4	14
Тема 5. Тренінг «Простір – об’єкти».	18	4	14
Тема 6. Створення персонажа з набору об’єктів. Пошук «обличчя», характеру, темпераменту.	18	4	14

Назви тем	Розподіл годин між видами робіт (денна форма)		
	усього	практичні	сам. робота
Тема 7. Взаємодія персонажів та акторів. Перегляд робіт і колективна рефлексія.	18	6	12
Тема 8. Тренінг «Об'єкт як частина колективної пам'яті».	18	6	12
Тема 9. Тренінг «Звукова драматургія об'єктів».	18	6	12
Тема 10. Колективна імпровізація з об'єктами. Перегляд робіт і колективна рефлексія.	18	6	12
УСЬОГО	**180**	**48**	**132**

4. Програма навчальної дисципліни

1 курс, II семестр

Об'єкт у стоп-моушн анімації як форма театрального мислення

Тема 1. Вступ до театру об'єктів і стоп-моушн анімації.

Практичне заняття. Знайомство студентів з основними принципами театру об'єктів як напряму сучасного перформативного мистецтва. Усвідомлення об'єкта як носія дії, образу та сенсу. Практичні вправи на спостереження, вибір і первинну анімацію об'єкта. Формування розуміння стоп-моушн анімації як театрального процесу, що поєднує візуальне мислення, ритм і драматургію.

Основні поняття / ключові слова: театр об'єктів, стоп-моушн анімація, об'єкт як персонаж, візуальне мислення.

Рекомендована література: основна - 1, 3, 14, 15, 16; додаткова - 11, 12; інформаційні ресурси - 1, 2, 3, 4, 5, 10, 11, 17.

Тема 2. Основи створення стоп-моушн анімації. Принцип покадрової зйомки.

Практичне заняття. Опанування принципу покадрової анімації. Практичні вправи з простими об'єктами: фіксація мінімального руху, робота з послідовністю кадрів, відчуття часу і паузи. Дослідження взаємозв'язку між рухом об'єкта та емоційним сприйняттям історії.

Основні поняття / ключові слова: покадрова зйомка, ритм.

Рекомендована література: основна - 4, 22; додаткова - 2, 9, 16; інформаційні ресурси - 6, 7, 8.

Тема 3. Драматургія стоп-моушн історії.

Практичне заняття. Робота над створенням короткої історії з використанням об'єктів. Формування драматургічної структури: початок, розвиток дії, кульмінація, завершення. Пошук конфлікту та трансформації об'єкта. Розвиток асоціативного мислення та образної уяви.

Основні поняття / ключові слова: драматургія, образ, об'єкт як персонаж.

Рекомендована література: основна - 6, 15; додаткова - 9, 16; інформаційні ресурси - 3, 7.

Тема 4. Зйомка серії фотографій, взаємодія предметів у кадрі. Монтаж і перегляд робіт.

Практичне заняття. Зйомка серії фотографій. Взаємодія предметів у кадрі. Практична робота зі створення серії фотографій для стоп-моушн анімації. Дослідження взаємодії кількох об'єктів у кадрі, композиції, масштабів, простору та світла. Робота з темпоритмом руху та взаємовпливом об'єктів.

Практичне заняття. Монтаж і перегляд робіт. Поєднання відзнятих кадрів у єдину анімаційну композицію. Перегляд та аналіз студентських робіт. Обговорення художніх рішень, драматургії та виразності об'єктів. Формування навичок самоаналізу та колективної рефлексії.

Основні поняття / ключові слова: покадрова зйомка, ритм, образ, візуальне мислення.

Рекомендована література: основна - 9, 22; додаткова - 2, 9, 11, 16; інформаційні ресурси - 8, 9, 12.

Лялька з об'єктів. Взаємодія ляльки з об'єктів та актора

Тема 5. Тренінг «Простір – об'єкти».

Практичне заняття. Дослідження різних просторів і ключових об'єктів у них. Наприклад, у лікарні (простір) основні об'єкти – стетоскоп, халати, рукавички, маски, тонометр тощо; у школі (простір) – дошка, книги, зошити тощо. Також кожен простір має свою неповторну атмосферу. Лікарня – стерильність, чіткість, напруга. Школа – галас перерв, тиша на контрольній. Об'єкт як самостійна одиниця в просторі та як партнер актора. Формування навички мислення простором через об'єкти.

Основні поняття / ключові слова: об'єкти в просторі.

Рекомендована література: основна - 7, 14, 21; додаткова - 3, 8; інформаційні ресурси - 5, 14.

Тема 6. Створення персонажа з набору об'єктів. Пошук «обличчя», характеру, темпераменту.

Практичне заняття. Практична робота зі створення об'єктної ляльки з різних предметів. Пошук образу персонажа, його характеру, емоційної природи та пластики. Визначення «обличчя» ляльки, центру уваги та осі руху. Розвиток образного мислення та фантазії.

Основні поняття / ключові слова: персонаж з об'єктів.

Рекомендована література: основна - 2, 7, 11, 13, 21; додаткова - 5, 7; інформаційні ресурси - 9, 13.

Тема 7. Взаємодія персонажів та акторів. Перегляд робіт і колективна рефлексія.

Практичне заняття. Тренажна вправа «Взаємодія персонажів та акторів». Дослідження взаємодії об'єктної ляльки та актора в єдиному сценічному просторі. Практичні вправи на партнерство, увагу, реакцію. Формування балансу між присутністю актора та виразністю ляльки. Побудова коротких сценічних етюдів.

Практичне заняття. Перегляд робіт та колективна рефлексія. Перегляд створених етюдів з об'єктами. Колективне обговорення художніх рішень, принципів взаємодії об'єкта й актора, роботи з простором та

драматургією дії. Аналіз індивідуального та групового досвіду. Формування навичок професійної рефлексії, аргументованого висловлення думок і сприйняття зворотного зв'язку.

Основні поняття / ключові слова: актор і об'єкт, партнерство, персонаж з об'єктів.

Рекомендована література: основна - 3, 12, 19; додаткова - 1, 3, 6, 13, 14; інформаційні ресурси - 12, 13, 14.

Тренінг з дослідження об'єкта

Тема 8. Тренінг «Об'єкт як частина колективної пам'яті».

Практичне заняття. Дослідження об'єкта як носія індивідуальної та колективної пам'яті. Усвідомлення предмета не лише як матеріальної форми, а як знака, символу та свідка подій, часу і досвіду. Практична робота спрямована на виявлення емоційного, історичного та асоціативного потенціалу об'єктів.

У межах тренінгу студенти працюють з особистими або умовно нейтральними предметами, досліджуючи їхній «пам'яттєвий» шар: походження, сліди використання, фактуру, звук, запах, вагу. Через пластичні, звукові та просторові імпровізації формується сценічна дія, в якій об'єкт стає тригером спогадів, образів та колективних асоціацій.

Особлива увага приділяється колективній взаємодії: поєднанню різних об'єктів у спільну композицію, створенню загального сценічного простору пам'яті, роботі з паузою, тишею та мінімалістичною дією. Тренінг сприяє розвитку емпатії, уважності до партнера та усвідомленню театру об'єктів як інструменту роботи з темами пам'яті, ідентичності та досвіду.

Основні поняття / ключові слова: об'єкт, форма, колективна дія.

Рекомендована література: основна - 5, 16, 18; додаткова - 7, 10; інформаційні ресурси - 15, 16, 17.

Тема 9. Тренінг «Звукова драматургія об'єктів».

Практичне заняття. Дослідження звукового потенціалу об'єктів. Практичні вправи зі створення колективної звукової композиції з предметів. Робота з ритмом, паузою, шумом і тишею. Формування відчуття звукової партитури як частини сценічної дії.

Основні поняття / ключові слова: звук, колективна дія, сценічна композиція.

Рекомендована література: основна - 10, 20; додаткова - 7; інформаційні ресурси - 12, 15.

Тема 10. Колективна імпровізація з об'єктами. Перегляд робіт і колективна рефлексія.

Практичне заняття. Тренінг «Колективна імпровізація з об'єктами». Імпровізаційна робота з об'єктами у групі. Поєднання руху, звуку та простору. Розвиток колективної уваги, взаємодії та спільного сценічного мислення. Створення коротких композицій без попередньо заданого сценарію.

Практичне заняття. Перегляд робіт та колективна рефлексія. Перегляд створених у межах тренінгів композицій та імпровізацій з об'єктами. Колективне обговорення досвіду роботи з об'єктом як носієм пам'яті, звуку та сценічної дії. Аналіз процесу взаємодії в групі, ролі об'єкта у формуванні

драматургії, просторових та звукових рішень. Рефлексія емоційного та асоціативного досвіду учасників, усвідомлення індивідуальних і колективних реакцій на матеріал.

Основні поняття / ключові слова: імпровізація, колективна дія, сценічна композиція, партнерство.

Рекомендована література: основна - 8, 17; додаткова - 4, 14, 15; інформаційні ресурси - 5, 10.

Практичні роботи

Тема	Завдання	Форма подання	Бали
1	Етюд-знайомство з предметом (до 1 хв): з набору, який викладач видає на занятті, обрати один предмет і на столі-планшеті «оживити» його – знайти, звідки предмет «дивиться», як він рухається і завмирає, – і показати три його стани: спокій, подію, реакцію на неї. Пояснити (до 1 хв), що в матеріалі, формі чи вазі предмета підказало його поведінку.	Показ на практичному занятті з поясненням	7
2	Тест-анімація (5–10 с) простого руху одного предмета, знята на занятті з фіксованої камери: предмет рушає, зупиняється (пауза не менше 1 с) і продовжує рух в іншому темпі. Показ – перегляд на екрані. Пояснити (до 1 хв), як кількість кадрів і відстань між положеннями предмета визначили швидкість і характер руху.	Перегляд анімації на практичному занятті з поясненням	7
3	Етюд-історія на столі (до 1 хв) з двох-трьох предметів, які викладач видає на занятті, на задану ним ситуацію: вихідна ситуація – подія (конфлікт) – кульмінація – фінальна трансформація предмета; без зйомки, руками, наживо. Пояснити (до 1 хв), що стало конфліктом і як змінився предмет.	Показ на практичному занятті з поясненням	7
4	Стоп-моушн фільм з предметів (30–60 с) за власною історією і розкадруванням (СРЗ): щонайменше два предмети взаємодіють у кадрі. Зйомка – на перших двох заняттях теми і в години самостійної роботи; монтаж здобувач завершує в години самостійної роботи, а на останньому занятті теми – фінальна збірка (за потреби) і перегляд. Пояснити (до 1 хв), що змінилося порівняно з розкадруванням і чому.	Перегляд анімації на практичному занятті з поясненням	7
5	Етюд «простір через предмети» (до 1 хв): з набору, який викладач видає на занятті, обрати 3–4 предмети і їх розташуванням та короткою дією з ними створити простір і його атмосферу так, щоб група впізнала місце дії без слів і без його назви. Пояснити (до 1 хв), які предмети стали ключовими і чому.	Показ на практичному занятті з поясненням	7
6	Показ персонажа, складеного на занятті з набору предметів (до 1 хв): персонаж з'являється, помічає глядача, реагує на подразник (звук, дотик, інший предмет) і зникає; «обличчя», центр уваги і вісь руху мають читатися. Пояснити (до 1 хв), як побудова з предметів задала характер і темперамент персонажа.	Показ на практичному занятті з поясненням	7

Тема	Завдання	Форма подання	Бали
7	Етюд у парі «персонаж з об’єктів і актор» (до 4 хв на пару) за сценарним планом (СР7): кожен здобувач веде власного персонажа (СР6) і як видимий виконавець вступає в гру з персонажем партнера (погляд, звертання, дія); етюд має подію і розв’язку. Показ – на перегляді (останні два заняття теми), після нього – колективна рефлексія, у якій кожен (до 1 хв) називає, що змінив у своїй партії після репетицій і чому. Якщо здобувачів непарна кількість, одна група – трійка (етюд до 5 хв).	Показ на практичному занятті з поясненням	7
8	Імпровізація з предметом, який викладач видає на занятті (до 90 с): через пластичну, звукову і просторову дію розкрити «пам’яттєвий» шар предмета – сліди використання, фактуру, вагу, звук – так, щоб він став поштовхом до образу чи спогаду; потім здобувач вписує предмет і коротку мінімалістичну дію з ним у спільну композицію «простір пам’яті», яку група вибудовує в тиші. Пояснити (до 1 хв), яку властивість предмета зроблено поштовхом до дії.	Показ на практичному занятті з поясненням	7
9	Власна партія в колективній звуковій композиції з предметів (2–3 хв на групу з 4–6 учасників): кожен звучить своїми предметами за спільною партитурою групи (вступ, розвиток, кульмінація, тиша), вступаючи і замовкаючи за сигналами партнерів, без диригування викладача. Кожен пояснює (до 1 хв), яку функцію виконувала його партія в композиції.	Показ на практичному занятті з поясненням	7
10	Колективна композиція з об’єктами (5–7 хв на групу з 4–6 учасників; склад груп визначає викладач), вибудувана в імпровізації без попередньо написаного сценарію від точки старту, яку група отримує від викладача (предмет, простір або звук): група поєднує рух, звук і простір, використовуючи напрацювання тем 5–9. Показ – на останньому занятті теми, після нього – колективна рефлексія, у якій кожен (до 1 хв) називає свою пропозицію в композиції і що з неї розвинулося.	Показ на практичному занятті з поясненням	7

Критерії оцінювання практичних робіт	
Виконання повністю відповідає завданню. В етюдах і анімації з предметом-персонажем предмет «живе»: має точку уваги, рух і паузи, його стани й зміни читаються глядачами; дія з предметом точна, без зайвих рухів рук. В етюді-історії подія, кульмінація і фінальна трансформація предмета читаються в дії. В анімації рух без випадкових ривків, темп і паузи відповідають задуму, кадр стабільний, світло рівне; у фільмі подія і трансформація (з урахуванням змін, названих у поясненні) читаються на екрані, предмети взаємодіють у кадрі. Простір і його атмосферу група впізнає за предметами і дією з ними. Персонаж) має «обличчя», центр уваги і вісь руху, характер видно в русі. У парних і групових роботах власна партія здобувача точна і відповідає на дії партнерів: в етюді з актором здобувач свідомо переводить увагу глядача від свого персонажа до себе як виконавця і назад за задумом, а на дії персонажа партнера реагує як актор; предмет пам'яті стає поштовхом до образу, а в спільній композиції «простір пам'яті» здобувач вписує свій предмет і дію в тишу й паузи групи; у звуковій композиції вступи й паузи власної партії точні за сигналами партнерів; у колективній композиції здобувач вносить власну пропозицію і розвиває пропозиції інших.	**Бали** 7-6
Виконання відповідає завданню, але має окремі неточності. В етюдах і анімації з предметом-персонажем предмет часом «вмирає» в руках, паузи чи стани читаються не всі. В етюді-історії подія читається, а кульмінація чи фінальна трансформація – частково. В анімації місцями є випадкові ривки або темп не відповідає задуму, трапляються окремі збої кадру чи світла; у фільмі подія і трансформація читаються на екрані частково. Простір впізнають не одразу або його атмосфера читається частково. У персонажа «обличчя» чи вісь руху губляться в окремих моментах. У парних і групових роботах власну партію виконано з окремими неточностями: в етюді з актором здобувач часом утримує увагу на собі там, де вона мала перейти до персонажа, або реагує на персонажа партнера із запізненням; предмет пам'яті лишається ілюстрацією в частині імпровізації або у спільній композиції власна дія часом порушує тишу чи паузи групи; у звуковій композиції окремі вступи чи паузи власної партії неточні; у колективній композиції пропозиції інших здобувач підхоплює не завжди.	5-4
Усі частини завдання виконано, але механічно (у показах на занятті – з неодноразовими підказками викладача). В етюдах і анімації з предметом-персонажем предмет переміщують, а не анімують. В етюді-історії етапи історії показано як послідовність переміщень, подія не читається. В анімації рух нерівномірний, паузи випадкові; у фільмі подія і трансформація губляться за переміщеннями. Простір впізнають лише після пояснення, атмосфери не виникає. Персонаж не має стабільного «обличчя» чи осі руху. У парних і групових роботах власна партія здобувача лише повторює задане: в етюді з актором здобувач веде свого персонажа і діє як актор паралельно, без партнерства з персонажем партнера; предмет пам'яті показано, але образу не виникає, або у спільній композиції дія з предметом механічна, не пов'язана з тишею й паузами групи; у звуковій композиції вступи й паузи власної партії залежать від підказок; у колективній композиції власних пропозицій немає.	3-2
Частину завдання не виконано: етюд, імпровізацію чи партію не доведено до кінця; в етюді-історії фінальної трансформації не показано; в анімації показано лише частину руху чи фільму; простір з предметів не вибудовано або названо словами; персонажа не складено або він не з'являється в дії; у спільній композиції «простір пам'яті» здобувач участі не бере або лише ставить предмет, без дії; власну партію в колективній композиції показано лише частково. У парних і групових роботах здобувач діє відокремлено від партнерів або блокує їхні дії.	1

Критерії оцінювання практичних робіт	
Виконання повністю відповідає завданню. В етюдах і анімації з предметом-	**Бали**
Роботу не показано або вона не відповідає завданню (показано інший етюд, фільм чи вправу); фільм створено не здобувачем.	0

5. Методи навчання

Загальні методи навчання з дисципліни: словесні (пояснення, інструктаж); наочні (ілюстрація, демонстрація); практичні (вправи, практична робота); репродуктивні, творчі, частково-пошукові.

На практичних заняттях словесні методи (пояснення завдання, інструктаж) і наочні (демонстрація прийому викладачем, показ фрагментів вистав театру об'єктів і стоп-моушн фільмів з інформаційних ресурсів) передують практичним: вправам на спостереження, вибір і первинну анімацію предмета, покадровій зйомці, етюдам і імпровізаціям. Теоретичні положення першого заняття теми 1 (принципи театру об'єктів, об'єкт як носій дії й сенсу) подаються коротким вступом і відразу перевіряються вправами. Репродуктивні методи – відтворення показаного прийому (фіксація мінімального руху, «обличчя» і вісь руху персонажа) – переважають у темах 2 і 6, частково-пошукові й творчі (етюд чи композиція без готового сценарію, пошук звучання предмета) – у темах 3, 5, 8, 9 і 10.

6. Завдання для самостійної роботи, практичні роботи та критерії оцінювання

Тема	Завдання	Форма подання	Бали
1	Проаналізувати твір театру об'єктів або стоп-моушн фільм з предметів за відкритим записом (інформаційні ресурси до теми 1 або інший запис у відкритому доступі): що «грає» предмет (персонаж, простір, знак), як його анімують (рука, видимий виконавець, покадрова зйомка), у який момент предмет змінює значення і чому. Вказати джерело запису і часові мітки двох-трьох ключових моментів.	Письмова робота (до 2 с.) з додатками за завданням	3
2	Скласти технічний план зйомки власного стоп-моушн фільму (тема 4): застосунок, частота кадрів, спосіб фіксації камери, світло (джерело, напрям, як уникнути мерехтіння), фон і межі кадру, орієнтовна кількість кадрів на 30–60 с. Зробити пробу світла – два фото того самого кадру з різним світлом – і в 2–3 реченнях пояснити, яке світло обрано і чому. Додаток – два фото.	Письмова робота (до 2 с.) з додатками за завданням	3
3	Розробити драматургічну історію і розкадрування власного стоп-моушн фільму (30–60 с): синопсис (персонажі-предмети, вихідна ситуація, конфлікт, кульмінація, фінал і трансформація предмета) і розкадрування на 8–12 планів з підписами (що в кадрі, рух, орієнтовна тривалість). Додаток – ескізи або фото планів.	Письмова робота (до 2 с.) з додатками за завданням	3

Тема	Завдання	Форма подання	Бали
4	За переглядом власного фільму і обговоренням проаналізувати його: які рішення драматургії, ритму і взаємодії предметів у кадрі спрацювали для глядачів, а які ні (з часовими мітками), що підтвердило чи спростувало обговорення; сформулювати дві-три конкретні зміни для наступної версії.	Письмова робота (до 2 с.) з додатками за завданням	3
5	Обрати реальний простір, відмінний від тих, що задавалися на занятті, скласти перелік 5–7 ключових предметів, за якими він упізнається, і описати його атмосферу (звуки, ритм, стан людей у ньому); для двох предметів пояснити (2–3 речення), як вони можуть стати партнерами актора в етюді. Додаток – фото предметів або ескіз їх розташування (без фотографування людей).	Письмова робота (до 2 с.) з додатками за завданням	3
6	Скласти з предметів власного персонажа для етюду теми 7 (не того, що створено на занятті) і описати його паспорт: з яких предметів він складений і чому, де його «обличчя», центр уваги і вісь руху, характер, темперамент, пластика (як ходить, реагує, завмирає). Додаток – 2–3 фото персонажа (анфас, профіль, у русі).	Письмова робота (до 2 с.) з додатками за завданням	3
7	Розробити сценарний план етюду пари (трійки) для теми 7: вихідна ситуація, подія, розв'язка; де дію веде персонаж, а де – актор, де актор «зникає», віддаючи увагу персонажу, а де вступає в гру сам. Спільні частини плану пари допускаються, опис власної партії – індивідуальний.	Письмова робота (до 2 с.) з додатками за завданням	3
8	Дослідити власний предмет – особистий або умовно нейтральний – і скласти його «біографію»: походження, сліди використання, фактура, звук, запах, вага, три-п'ять асоціацій, які він викликає; запропонувати дві дії з ним для сцени, у яких предмет стає поштовхом до спогаду чи образу. Додаток – фото предмета. Розкривати особисту історію предмета не обов'язково: оцінюються дослідження його властивостей і запропоновані дії.	Письмова робота (до 2 с.) з додатками за завданням	3
9	Записати 4–6 звуків, видобутих з двох-трьох власних предметів різними способами (удар, тертя, пересипання, повітря крізь предмет тощо), і скласти партитуру сольного звукового етюду (1–2 хв): послідовність звуків, пауз і тиші з позначенням темпу і гучності; у 3–4 реченнях пояснити, яку подію розповідає партитура. Додаток – аудіо- чи відеозапис до 1 хв.	Письмова робота (до 2 с.) з додатками за завданням	3
10	За відеозаписом показу колективної композиції проаналізувати власну участь: у які моменти (часові мітки) власна партія працювала на композицію, а де випадала; яку роль відігравав предмет у драматургії композиції; що підтвердила чи спростувала колективна рефлексія; сформулювати два-три завдання для власної подальшої роботи з об'єктами.	Письмова робота (до 2 с.) з додатками за завданням	3

Критерії оцінювання самостійної роботи

Критерії оцінювання	Бали
Завдання виконано повністю і самостійно: подано всі складники й додатки, яких воно вимагає. Зміст конкретний: в аналізі твору названо, що і як «грає» предмет, і пояснено, чому він змінює значення, з точними часовими мітками; технічний план придатний для зйомки, а вибір світла обґрунтовано пробою; історія має конфлікт, подію і трансформацію, а розкадрування узгоджене з нею і здійсненне засобами предметів; самоаналіз спирається на часові мітки й обговорення і завершується конкретними змінами чи завданнями, у – ще й визначає роль предмета в драматургії композиції; у дослідженні просторупредмети й атмосфера дають упізнаваний простір, а роль двох предметів як партнерів актора обґрунтовано; паспорт персонажа пояснює, як побудова з предметів задає «обличчя», центр уваги, вісь руху і характер; план етюду має вихідну ситуацію, подію і розв'язку, а розподіл дії між персонажем і актором у власній партії здійсненний і вмотивований; «біографія» предмета розкриває його властивості й асоціації, а запропоновані дії з них випливають; звукова партитура має послідовність звуків, пауз і тиші з темпом і гучністю, а пояснення розкриває подію. Терміни курсу вжито точно; у завданнях з додатками додатки відповідають опису.	3
Усі складники подано, але зміст частково загальний: в аналізі твору описано, що відбувається з предметом, але не пояснено, чому він змінює значення; технічний план неповно враховує світло чи фіксацію камери, вибір світла пояснено загально; в історії конфлікт або трансформація розмиті чи розкадрування не узгоджене з історією; самоаналіз лише частково спирається на запис і обговорення, роль предмета в композиції названо без аналізу; у дослідженні простору перелік предметів не дає впізнаваного простору або роль предметів-партнерів не обґрунтовано; у паспорті персонажа характер описано без зв'язку з побудовою з предметів; у плані етюду розподіл дії у власній партії описано, але не вмотивовано (де і чому актор «зникає»); у «біографії» предмета дії не випливають з описаних властивостей; у звуковій партитурі паузи й тиша позначені, але не працюють на подію, або пояснення не розкриває подію; у завданнях з додатками додаток відповідає опису не в усьому.	2
Роботу подано, але частини складників чи додатків бракує або опис зводиться до переказу без аналізу.	1
Роботу не подано, вона не відповідає завданню або виконана не самостійно.	0

Відповідно до Положення про порядок визнання результатів навчання, здобутих у процесі формальної, неформальної та/або інформальної освіти Університету, здобувач має право зарахувати результати навчання, якщо вони підтверджені офіційними документами (дипломом, сертифікатом, свідоцтвом тощо). Це можуть бути результати, отримані під час участі в онлайн чи очних курсах, програмах обміну, конференціях, тренінгах, семінарах, лекціях, майстер-класах, літніх чи зимових школах, бізнес-школах, стажуваннях та інших освітніх заходах.

У межах цієї дисципліни здобувач може подати документи для визнання результатів неформальної освіти за окремими темами. Якщо такі результати підтверджені сертифікатом чи іншим документом, вони зараховуються як виконання завдань для самостійної роботи.

Освітні курси, за проходження яких можна отримати перезарахування, знаходяться на платформі:

- Prometheus
- EdEra
- Coursera

7. Форми проведення контролю та критерії оцінювання

Оцінювання рівня знань здобувачів включає поточний і підсумковий контроль. Поточний контроль має на меті оцінити роботу здобувачів за всіма видами аудиторної роботи (лекції, практичні заняття) та відображає поточні навчальні досягнення здобувачів в освоєнні програмного матеріалу дисципліни. Підсумковий (семестровий) контроль є інтегрованою оцінкою засвоєння знань здобувачів у вигляді семестрового заліку.

При викладанні дисципліни використовуються такі методи контролю:

поточний контроль (ПК) - включає диференційований та об'єктивний облік результатів освітньої діяльності здобувачів щодо засвоєння теоретичних знань (усне опитування, обговорення проблемних питань тощо) та уміння практичного вирішення завдань на практичних заняттях та під час самостійної роботи здобувачів. Поточний контроль передбачає максимально - 100 балів;

підсумковий семестровий контроль (ПСК) − залік, за підсумками роботи в семестрі (за результатами поточного контролю).

8. Розподіл балів, які отримують здобувачі

1 курс, II семестр (залік)											
Вид роботи	**Т1**	**Т2**	**Т3**	**Т4**	**Т5**	**Т6**	**Т7**	**Т8**	**Т9**	**Т10**	**Сума**
Практична робота	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	70
Самостійна робота	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	30
Разом за темою	**10**	**10**	**10**	**10**	**10**	**10**	**10**	**10**	**10**	**10**	**100**

Шкала відповідності оцінок

Оцінка за стобальною шкалою	**Оцінка за шкалою ECTS**	**Значення оцінки**	**Рівень компетентності**
90 – 100	A	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з можливими незначними недоліками	Високий (творчий)
82 – 89	B	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок	Достатній (конструктивно-варіативний)
74 – 81	C	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок	Достатній (конструктивно-варіативний)
64 – 73	D	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності	Середній (репродуктивний)
60 – 63	E	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)	Середній (репродуктивний)
35 – 59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання	Низький (рецептивно-продуктивний)

0 – 34	F	Незадовільно з обов’язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни	Низький (рецептивно-продуктивний)

9. Рекомендована література

Основна література

1. Аль Юсеф О. О. Театр предметів як різновид сценічної анімації. Соціально-гуманітарний вісник. 2018. Вип. 18–19. С. 94–98. URL: https://nbuv.gov.ua/UJRN/sochumj_2018_18-19_23 (дата звернення: 12.06.2025).

2. Бучма О. Є. Особливості створення сценічного образу з театральними ляльками різних систем. Культура України. 2013. Вип. 41. С. 190–198. URL: https://ic.ac.kharkov.ua/nauk_rob/nauk_vid/rio_old_2017/ku/kultura41/24.pdf (дата звернення: 12.06.2025).

3. Бучма-Бернацька О. Є., Погребняк М. С. Театр об'єкту як сценічна тенденція перформативного повороту в мистецтві ігрової ляльки. АРТ-платФОРМА. 2025. Т. 11, № 1. С. 263–283. DOI: 10.51209/platform.1.11.2025.263-283.

4. Вітакер Г., Галас Дж. Таймінг у класичній анімації та загальні терміни : уривок із книги «Таймінг у анімації» / оновл. Т. Сіто ; пер. з англ. Т. Полянської. ArtHuss : блог видавництва. URL: https://www.arthuss.com.ua/books-blog/tayminh-u-klasychniy-animatsiyi-ta-zahalni-terminy (дата звернення: 12.06.2025).

5. Владимирова Н. В. Стилістичні особливості головних етапів творчості Тадеуша Кантора. Вісник Київського національного університету культури і мистецтв. Серія : Сценічне мистецтво. 2024. Т. 7, № 2. С. 106–114. DOI: 10.31866/2616-759X.7.2.2024.314149.

6. Ґлебас Ф. Режисура оповіді: типові проблеми початківців : уривок із книги «Режисура оповіді: професійний сторітелінг та техніки розкадрування для ігрового кіно та анімації» / пер. з англ. Д. Мунько. ArtHuss : блог видавництва. URL: https://www.arthuss.com.ua/books-blog/rezhysura-opovidi-typovi-problemy-pochatkivtsiv (дата звернення: 12.06.2025).

7. Паві П. Словник театру / пер. з фр. М. Якубяка ; наук. ред. О. Клековкіна. Львів : Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2006. 640 с. URL: https://kultart.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/04/Slovnyk-Pavi.pdf (дата звернення: 12.06.2025).

8. Пацунов В., Гусакова Н., Губрій Т. Роль імпровізації в театральній творчості. Вісник Київського національного університету культури і мистецтв. Серія : Сценічне мистецтво. 2019. Т. 2, № 2. С. 194–204. DOI: 10.31866/2616-759X.2.2.2019.186658.

9. Підручник з Kdenlive 26.08 / KDE. URL: https://docs.kdenlive.org/uk_UA/ (дата звернення: 27.08.2026).

10. Самошост І. І. Особливості створення звукового образу персонажа на прикладі вистави театру ляльок «Зоряне дитя» : кваліф. робота на здобуття другого (магістерського) рівня вищої освіти : 026 «Сценічне мистецтво» / наук. кер. Т. І. Сільченко ; Київ. нац. ун-т театру, кіно і телебачення ім. І. К. Карпенка-Карого. Київ, 2024. 73 с. URL: https://ir.knutkt.edu.ua/handle/123456789/894 (дата звернення: 12.06.2025).

11. Сільченко Т. І. Важливість імпровізованої ляльки для майбутнього актора-лялькаря. Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Серія : Мистецтвознавство. 2014. № 2.

С. 160–164. URL: https://nbuv.gov.ua/UJRN/NZTNPUm_2014_2_25 (дата звернення: 12.06.2025).

12. Сільченко Т. І. Внутрішній монолог актора та пластика ляльки: взаємодія психологічного та фізичного в театральному мистецтві. Наукові записки [Академії культури і мистецтв Закарпатської обласної ради]. Серія : Педагогічні науки. 2025. Вип. 16. С. 153–159. DOI: 10.59694/ped_sciences.2025.16.153.

13. Титаренко Я. Застосування засобів виразності театру ляльок і театру об'єкту у виставах за творами Ліни Костенко (Хмельницький театр ляльок «Дивень», Львівський національний університет імені Івана Франка). Вісник Львівського університету. Серія мистецтвознавство. 2024. Вип. 25. С. 159–168. DOI: 10.30970/vas.25.2024.159-168.

14. Allen R. The Theatricality of Objects : Object Theatre Beyond the Puppet. Ånd i hanske. 2016. No. 1. P. 6–13. URL: https://eprints.worc.ac.uk/5218/1/The%20Theatricality%20of%20Objects.pdf (дата звернення: 12.06.2025).

15. Carrignon C. Le théâtre d'objet : mode d'emploi. Agôn : revue des arts de la scène. 2011. № 4 : L'objet. DOI: 10.4000/agon.2079.

16. Cytlak K. Dialogue between the Concept of the Object in the Theater of Tadeusz Kantor and the Theatrical Praxis of the Periférico de Objetos. Arts. 2024. Vol. 13, no. 1. Art. 11. DOI: 10.3390/arts13010011.

17. Felseghi A. Devised Theatre – a Short Introduction. Studia Universitatis Babeş-Bolyai. Dramatica. 2017. Vol. 62, no. 1. P. 61–68. DOI: 10.24193/subbdrama.2017.1.05.

18. Hook G. Scenographic 'stuff' : attending to everyday objects in performance (and beyond). Studies in Theatre and Performance. 2024. Vol. 44, no. 3. P. 366–384. DOI: 10.1080/14682761.2023.2258748.

19. Hulkko P., Laakkonen R. Actor education, object animation and care. Theatre, Dance and Performance Training. 2022. Vol. 13, no. 2. P. 309–323. DOI: 10.1080/19443927.2022.2052175.

20. Keenan F. Knowing Sonic Impressionism : The Design of Theatre Sound Effects. Sound Studies. 2024. Vol. 10, no. 2. P. 273–292. DOI: 10.1080/20551940.2024.2304968. Авторська версія: URL: https://eprints.whiterose.ac.uk/id/eprint/208007/ (дата звернення: 12.06.2025).

21. Ryöppy M. Object theatre exercises unfolding human-object relations in participatory design processes. Journal for Artistic Research. 2023. No. 29. DOI: 10.22501/jar.826938.

22. Stop Motion Studio Manual / Cateater LLC. URL: https://www.stopmotionstudio.com/en/manual/The_Magic_of_Stop_Motion (дата звернення: 12.06.2025).

Допоміжна література

1. Бучма О. Є. Сучасна планшетна лялька як трансформація старовинної ляльки бунраку: до проблеми професійно-творчого опанування. Мистецтвознавчі записки. 2014. Вип. 25. С. 215–222. URL: https://nbuv.gov.ua/UJRN/Mz_2014_25_29 (дата звернення: 27.08.2026).

2. Коваль Л., Трегуб А. Цифрова фотографія як засіб стоп-моушн технології. Архітектоніка соціалізації: людина в ландшафті культури : колект. моногр. / за

ред. С. Виткалова, В. Виткалова. Рівне : Рівнен. держ. гуманіт. ун-т, 2026. С. 79–87. DOI: 10.5281/zenodo.18406628.

3. Мястковська А. О. Особливості роботи актора у виставі театру об’єктів на прикладі вистави «Про потяг, валізи, мотлох та…» за однойменною п’єсою А. Вишневського : кваліф. робота на здобуття другого (магістерського) рівня вищої освіти : 026 «Сценічне мистецтво» / наук. кер. Т. І. Сільченко ; Київ. нац. ун-т театру, кіно і телебачення ім. І. К. Карпенка-Карого. Київ, 2024. 60 с. URL: https://ir.knutkt.edu.ua/handle/123456789/898 (дата звернення: 12.06.2025).

4. Негреску О. М. Акторно-мережевий театр : театральна режисура в контексті акторно-мережевої теорії Бруно Латура та ризоми Жиля Делеза. Харків : Новий курс, 2025. 335 с. DOI: 10.61718/ant.2025.ukr. URL: https://ir.knutkt.edu.ua/handle/123456789/1015 (дата звернення: 12.06.2025).

5. Неупокоєв Р. В. Онтологія мистецтва ігрової ляльки як культурне втілення специфічних засобів виразності. Науковий вісник Київського національного університету театру, кіно і телебачення імені І. К. Карпенка-Карого. 2018. Вип. 23. С. 27–34. DOI: 10.34026/1997-4264.23.2018.216649.

6. Сільченко Т. Проблема поєднання пластики ляльки і слова в процесі навчання. Науковий вісник Київського національного університету театру, кіно і телебачення імені І. К. Карпенка-Карого. 2020. Вип. 26. С. 180–184. DOI: 10.34026/1997-4264.26.2020.202689.

7. Чередник Н. О. Об’єкт як основний засіб виразності на сцені театру ляльок на прикладі вистави «У пошуках часу» за однойменною п’єсою Т. Чухен : кваліф. робота на здобуття другого (магістерського) рівня вищої освіти : 026 «Сценічне мистецтво» / наук. кер. Л. П. Попов ; Київ. нац. ун-т театру, кіно і телебачення ім. І. К. Карпенка-Карого. Київ, 2024. 72 с. URL: https://ir.knutkt.edu.ua/handle/123456789/704 (дата звернення: 12.06.2025).

8. Юдова-Романова К. Експериментальний сценічний простір: проблеми класифікації. Вісник Київського національного університету культури і мистецтв. Серія : Сценічне мистецтво. 2021. Т. 4, № 1. С. 39–54. DOI: 10.31866/2616-759X.4.1.2021.234236.

9. An Introduction to Stop Motion Animation : teacher or leader notes. [London] : Into Film, 2015. 17 p. URL: https://www.intofilm.org/intofilm-production/165/introduction-to-stop-motion-animation-resource-intofilm.pdf (дата звернення: 12.06.2025).

10. Batch M. Dementia in Dramaturgically Hybrid Performance and the Performance of Objects. Performance Research. 2020. Vol. 25, no. 4. P. 65–73. DOI: 10.1080/13528165.2020.1842033. Авторська версія: URL: https://eprints.qut.edu.au/233525/ (дата звернення: 12.06.2025).

11. Corniquet C., Rhéty M. L’« objet vrai » : précis des objets dans le théâtre d’objets d’Agnès Limbos, à partir de Troubles. Agôn : revue des arts de la scène. 2011. № 4 : L’objet. DOI: 10.4000/agon.2077.

12. Djenane L. Le théâtre d’objets, une possible définition : dossier thématique. Portail des Arts de la Marionnette. URL: https://artsdelamarionnette.eu/index.php?lvl=cmspage&pageid=23&id_rubrique=294 (дата звернення: 27.08.2026).

13. Jurkowski H. Teaching philosophies in puppet theatre : Puppeteer – actor-puppeteer – performer. Móin-Móin : Revista de Estudos sobre Teatro de Formas Animadas. 2015. Vol. 2, no. 14. P. 38–47. DOI: 10.5965/2595034702142015038.

14. Lerman L. Critical Response Process : A Method for Giving and Getting Feedback. Liz Lerman : [сайт]. URL: https://lizlerman.com/critical-response-process/ (дата звернення: 27.08.2026).

15. Object Theatre : [навч. матеріал з драми]. Melbourne : Arts Centre Melbourne, 2020. 5 p. URL: https://www.artscentremelbourne.com.au/-/media/acm/files/learn/online-learning/drama/200421-object-theatre.pdf (дата звернення: 12.06.2025).

16. Stop-motion Animation : An Introduction / The Open College of the Arts. [Barnsley] : OCA, 2020. 27 p. URL: https://www.oca.ac.uk/wp-content/uploads/2020/04/Stop-motion-Basics-Workshop-for-pdf.pdf (дата звернення: 12.06.2025).

10. Інформаційні ресурси

1. Лук’яненко К. О. Тренінг з театру об’єкту. Тема 1 : презентація. Київ : КНУТКіТ імені І. К. Карпенка-Карого, 2026. 18 слайдів. URL: https://ir.knutkt.edu.ua/handle/123456789/1370 (дата звернення: 12.06.2025).

2. L’Endroit de l’objet : captation intégrale / Compagnie à table. YouTube : канал Compagnie à table, 16.02.2021. 46 хв 23 с. URL: https://www.youtube.com/watch?v=qdKIElkY-dI (дата звернення: 12.06.2025).

3. CAMINO, teatro de objetos / Deborah Hunt. YouTube : канал Deborah Hunt / Maskhunt Motions, 20.12.2022. 28 хв 9 с. URL: https://www.youtube.com/watch?v=uoTEhgyttuI (дата звернення: 12.06.2025).

4. La Soupe à la Conspiration : spectacle complet / Collectif La Naine Rouge. YouTube : канал La Naine Rouge, 11.01.2019. 48 хв 38 с. URL: https://www.youtube.com/watch?v=x_oZ1HnP9Rw (дата звернення: 12.06.2025).

5. Hotel Modern : офіційний канал Vimeo (повні записи вистав, зокрема «De Grote Oorlog», 2001, 63 хв, і «Heden Stad / City Now», 1999, 55 хв). URL: https://vimeo.com/hotelmodern (дата звернення: 12.06.2025).

6. A Chairy Tale = Il était une chaise / реж. N. McLaren, C. Jutra ; анімація E. Lambart. Montréal : National Film Board of Canada, 1957. 9 хв 55 с. URL: https://www.nfb.ca/film/a_chairy_tale/ (дата звернення: 12.06.2025).

7. Western Spaghetti / реж. PES. YouTube : канал PES, 05.07.2008. 1 хв 41 с. URL: https://www.youtube.com/watch?v=qBjLW5_dGAM (дата звернення: 12.06.2025).

8. Stop-motion (or frame-by-frame) animation : тематичний канал. National Film Board of Canada. URL: https://www.nfb.ca/channels/stop-motion-or-frame-by-frame-animation/ (дата звернення: 12.06.2025).

9. Plastic Heroes : сторінка вистави. Ariel Doron : офіційний сайт. URL: https://www.arieldoron.com/gallery (дата звернення: 12.06.2025). Тизери вистав і короткі лялькові фільми – YouTube-канал Ariel Doron. URL: https://www.youtube.com/@Achabri (дата звернення: 12.06.2025).

10. Object Theatre Network : YouTube-канал. URL: https://www.youtube.com/@ObjectTheatreNetwork (дата звернення: 12.06.2025).

11. Théâtre de Cuisine : офіційний сайт компанії (Марсель). URL: http://www.theatredecuisine.com (дата звернення: 12.06.2025). Архів вистав – розділ «De mémoire de cie». URL: http://www.theatredecuisine.com/la-compagnie/de-memoire-de-cie (дата звернення: 12.06.2025).

12. A Paper Life : сторінка вистави. TAMTAM objektentheater : офіційний сайт. URL: https://tamtamtheater.nl/en/voorstellingen/a-paper-life/ (дата звернення: 12.06.2025). Відео театру – YouTube-канал TAMTAM objektentheater. URL: https://www.youtube.com/@TAMTAMobjektentheater (дата звернення: 12.06.2025).

13. Handspring Puppet Company. The genius puppetry behind War Horse : [відео] / A. Kohler, B. Jones. TED2011. 2011. 18 хв. URL: https://www.ted.com/talks/handspring_puppet_co_the_genius_puppetry_behind_war_horse (дата звернення: 12.06.2025).

14. En scènes : le spectacle vivant en vidéo. Les nouveaux territoires des arts de la marionnette / É. Lecucq : тематичний маршрут ; Institut national de l'audiovisuel. URL: https://fresques.ina.fr/en-scenes/parcours/0041/les-nouveaux-territoires-des-arts-de-la-marionnette.html (дата звернення: 12.06.2025).

15. Hotel Modern. The Great War : сторінка вистави / Hotel Modern & A. Sauer. URL: https://hotelmodern.nl/en/production/the-great-war/ (дата звернення: 12.06.2025).

16. Музей воєнного дитинства (Україна) : офіційний сайт. URL: https://warchildhood.org/ua/ (дата звернення: 12.06.2025).

17. Carrignon C. Leçon de Christian Carrignon – 2012 : відеозапис лекції / Avignon Université. 2012. 1 год 10 хв. URL: https://www.youtube.com/watch?v=H4y6Jfr3D5o (дата звернення: 12.06.2025).